

TAJNÉ

STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze
ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ
Důvod: 490/2000 - nbn/80
3.6.04 PhDr. Alena Mosková
Průběh: *[signature]*

Výtisk číslo: 24

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE

90

Č. j.: inf. 03224 90
Počet listů: 5
Počet výtisků: 27
Den vydání: 25. listopadu 1989

OBŠAH

První ohlasy na mimořádné zasedání ÚV KSČ
k 25.11.1989 (k13.00 hod.)

Již v průběhu zasedání ÚV KSČ, v noci i v časných ranních hodinách telefonovali na ÚV KSČ mnozí členové strany hlavně mimopražští, a sdělovali své názory na průběh a výsledky zasedání. Převládalo v nich hodnocení, že strana byla celý týden v hluboké defenzivě, "doslava spala". Členská základna nebyla informována o závěrech PÚV KSČ. V důsledku toho nebyly na mnohé dotazy komunistů schopny odpovídat ani OV KSČ. Došlo tím ke ztrátě důvěry u mnoha členů strany ve schopnost ústředního výboru vývoj událostí zvládnout. Požadují sjednotit komunisty, vyzbrojit je pro působení v nejbližších dnech, dát jim konkrétní stanovisko. Komunisté očekávají především konkrétní činy, zdůrazňují nutnost dostat stranu v nejkratší době do čela hnutí. Všeobecně je očekáváno vystoupení nového generálního tajemníka ve sdělovacích prostředcích.

Soudruh Hošťálek z Prahy Žižkova shrnul názory komunistů s nimiž hovořil. Všichni očekávají vystoupení s. Urbánka v televizi a rozhlase. Jednoznačně považují za potřebné, aby členové nového vedení strany více hovořili s dělníky přímo v podnicích a tyto diskuse, aby se dostaly do sdělovacích prostředků. Je třeba jít do ofenzívy "vždyť Kučera již zahájil volební boj".

Z Jihomoravského kraje byly tlumočeny obavy, že účast pracujících zemědělských a zpracovatelských podniků, zaměstnanců obchodních organizací na generální stávce dne 27.11.1989 přivodí vážné důsledky v zásobování obyvatelstva. Zvýšené nákupy se již v kraji projevují.

Z prvních ohlasů na provedené kádrové změny předaných krajskými výbory vyplývá, že kladně bylo přijato zvolení s. Urbánka do funkce generálního tajemníka ÚV KSČ. Pokud jde o názory na další provedené změny, ve většině případů je odsuzováno, že členem předsednictva ÚV KSČ byl opět zvolen s. M. Štěpán. Četné připomínky jsou i ke zvolení dalších soudruhů (Zavadil, Lenárt, Knotek). Některé stávkové výbory

v Západočeském kraji považují provedené kádrové změny za pouhou výměnu figur. V Severomoravském kraji je poukazováno na to, že s. Lenárt přežil už mnohé ústřední výbory strany.

Na zasedáních krajských výborů strany a celokrajských aktivů odezněly mimo jiné tyto názory:

- V Jihočeském kraji vyjádřil jednoznačnou podporu novému vedení ÚV KSČ s. Zachariáš, velitel Západního vojenského okruhu. Prohlásil, že armáda stojí za stranou. Další diskutující reagují na konkrétní situaci v podnicích a místech. V souhrnu se vyjadřují na podporu přijatých závěrů.
- V Severočeském kraji je rovněž vyjadřována jednoznačná podpora přijatému usnesení. Požadováno je "kategorické převzetí sdělovacích prostředků, nebo zastavení jejich činnosti". Tento krok je zdůvodňován tím, že není možné agitovat "když máme v zádech sdělovací prostředky". Diskutující požadují bojovné vystoupení s. Urbánka v televizi, projev bez frází. Je třeba využít toho, že včera se na Václavském náměstí volalo ať žije Urbánek. Odezněl i názor, že svolání zasedání ÚV KSČ a přijetí akčního programu je nutné urychlit, v polovině prosince by mohlo být pozdě.
- Jihomoravský kraj - širší funkcionářský aktiv upozornil na nutnost pevně ovládnout sdělovací prostředky, především Čs. televizi a rozhlas. Funkcionáři požadovali, aby se nové vedení strany více než dříve opíralo o názory OV KSČ.

Jednotlivé poznatky z krajů

- V Západočeském kraji není dobrá situace v Tachově. Mezi funkcionáři se projevují poraženecké nálady. Naproti tomu v Domažlicích je na odpolední hodiny připravována manifestace komunistů. Uskuteční se ve stejnou dobu na kterou je organizována demonstrace občanským fórem. Okresní výbory KSČ kritizují, že ještě v 10.00 hodin neměly k dispozici usnesení ze zasedání ÚV KSČ.
- Podle poznatků MeV KSS Bratislava je v BAZ Bratislava organizována podpisová akce na podporu konání generální stávky.

- Stávkový výbor Vysoké školy dopravní a spojů v Žilině (Stredoslovenský kraj) odmítá přerušit stávku, protože závěry ÚV KSČ, dle jeho názoru, nestačí. Stávku ukončí až na pokyn zástupce koordinačního stávkového výboru Mejstříka v Čs. televizi.
- V Gottwaldově (Jihomoravský kraj) jsou rozšířeny letáky s textem, že provedené kádrové změny jsou výsměchem, vyzývají k účasti na generální stávce a k účasti na manifestacích dnes a v neděli. V okresech Blansko, Žďár nad Sázavou a Brně-městě, jsou vyvěšeny letáky upozorňující, že je třeba pokračovat do konce, do splnění všech požadavků, nelze zůstat v půlce cesty. Zasedání ÚV KSČ je na nich označováno jako první krok k demokratizaci.
- V Severomoravském kraji byly zaznamenány názory, že mimořádné zasedání ÚV KSČ mělo přijmout závěr zavést disciplinární řízení s odstupujícími soudruhy. Přijetí akčního programu v polovině prosince je podle nich dlouho, měl by být dán k veřejné diskusi již v příštím týdnu. Rekonstrukce vlád je třeba provést ihned.
- Základní organizace KSČ a pracující s. p. Projekta Praha zaslali ÚV KSČ dálnopis, v němž zásadně nesouhlasí s provedenými kádrovými změnami. Trvají na svém stanovisku z 24. 11. 1989, požadují další kádrové změny, okamžité svolání mimořádného sjezdu KSČ s tím, že bude provedena přímá volba delegátů v ZO KSČ. Na podporu těchto požadavků vstoupí dne 27. 11. 1989 do generální stávky. Prohlášení s úplně stejným textem bylo zasláno i z ČKD Dukla Praha (viz příloha).
- ve zpravodajských relacích Čs. rozhlasu na stanici Hvězda ve 12.00 a 13.00 hodin bylo uvedeno, že na Václavském náměstí se kromě studentů scházeli i dělníci. Pozastavovali se nad tím, že mezi nimi dosud nejsou vedoucí funkcionáři strany a nevysvětlují jim její politiku v současném období.

- Po vysílání záznamu z noční tiskové konference v Čs. televizi telefonovali někteří lidé na ústřední výbor s tím, že vystoupení s. Hořeního bylo ostudné. Nedokázal sám mluvit, museli mu napovídat. Soudruh Jacík z Košic se pozastavoval nad tím, že novináři z Anglie, Kanady a Rakouska nám ve svých vystoupeních chtěli radit jak provádět přestavbu.
- Kolektiv pracujících závodu Tesla Raspenava (okres Liberec, Severočeský kraj) ve svém stanovisku zaslaném dnes na ÚV KSČ mimo jiné uvádí, že se rozhodli odpracovat nad běžnou pracovní dobu jednu hodinu navíc a čistý výtěžek z této práce věnovat na konto ekologického programu. Vyzývají k tomu, aby bylo zabráněno generální stávce a pracující podniků k následování jejich činu.